

OECD *Multilingual Summaries*

Government at a Glance 2013

Summary in Slovak

Celý dokument si môžete prečítať na: 10.1787/gov_glance-2013-en

Meranie výkonnosti verejnej správy 2013

Zhrnutie v slovenčine

Finančná a ekonomická kríza a jej dôsledky viedli mnohé vlády krajín OECD k zavedeniu plánov štrukturálnych zmien, ktoré mali prispieť k ozdraveniu verejných financií. Dôvera vo vládne štruktúry však výrazne poklesla, pretože s obmedzenými vládnyimi zdrojmi bolo veľmi ťažké naplniť narastajúce očakávania obyvateľov. Medzi rokmi 2007 a 2012 poklesla dôvera v národné vlády v priemere zo 45 % na 40 %, čo pre štátnych predstaviteľov znamenalo problémy so získavaním podpory pre nevyhnutné reformy.

Ak majú vlády napriek obmedzeným prostriedkom naplniť očakávania obyvateľov, je potrebný nový prístup k spravovaniu verejného sektora. Tento prístup by mal byť založený na tvorbe strategických oprávnení, silných inštitúcií, účinných nástrojov a procesov a na jasných merateľných výsledkoch. Ukazovatele prezentované v dokumente „Meranie výkonnosti verejnej správy 2013“ naznačujú, ako ďaleko krajiny OECD pokročili v rozvíjaní tohto strategického stavu.

Najdôležitejšie zistenia

- **Výzvy v oblasti verejných financií zotrávajú napriek podstatným snahám krajín obnoviť finančné zdravie.** Organizácia OECD prijala odhady zmien, k akým musí v súvisiacich primárnych bilanciách dôjsť, aby sa do roku 2030 znížil hrubý verejný dlh na 60 % HDP. V priemere je v členských krajinách OECD potrebné, aby sa potenciálne HDP v porovnaní s fiškálnym stavom v roku 2012 zvýšilo približne o 3 %. Niekoľko krajín OECD však stále čelí narastajúcemu pomeru verejného dlhu k HDP, keďže výdavky vlád v roku 2011 v priemere prevyšovali ich príjmy. Čiastočne to spôsobila cena stimulačných balíčkov a príjmy stagnujúce kvôli kríze, ako aj zvýšené výdavky súvisiace so starnutím populácie.
- **Štáty prijali nové rozpočtové postupy a vyvinuli nové inštitúcie verejnej správy.** Zmeny v globálnom rámci ekonomickej správy, ktoré boli nevyhnutné, pretože existujúce mechanizmy sa pre udržanie fiškálnej disciplíny ukázali ako neúčinné, vedú štáty k vylepšeniu súčasných nástrojov a k zavedeniu nových stratégií. Ako príklad je možné uviesť, že 97 % krajín OECD používa v súčasnosti fiškálne pravidlá a priemerný počet pravidiel na krajinu vzrástol. Osem štátov zaviedlo medzi rokmi 2009 a 2013 nezávislé fiškálne inštitúcie na podporu fiškálnej disciplíny, tvorbu ekonomických informácií a v záujme rozmiestnenia zdrojov tam, kde budú najužitočnejšie.
- **Úroveň zamestnanosti vo verejnej správe zostávajú v dlhodobom horizonte stabilizované.** Počty zamestnancov verejnej správy zostali medzi rokmi 2001 a 2011 relatívne nezmenené, predstavujú o niečo menej ako 16 % celkovej pracovnej sily. Toto číslo je relatívne nízke v porovnaní s priemernými vládnymi výdavkami, ktoré v roku 2011 predstavovali 45,4 % HDP, čo ukazuje dôležitú úlohu outsourcingu. Napriek tomu, že niekoľko krajín OECD oznámilo zmrazenie nábora nových zamestnancov a znižovanie stavov verejnej správy ako súčasť svojich fiškálnych konsolidačných plánov, je ťažké udržať výrazné zníženie počtu zamestnancov vo verejnej správe dlhodobu, pretože nároky obyvateľov stále rastú.
- **Znižovanie rozdielu pohlaví vo verejnom sektore vyžaduje ďalšie mechanizmy.** Vlády jednotlivých krajín podnikli rôzne kroky, aby zabezpečili rovnosť šancí pre svojich ženských a mužských pracovníkov. Príkladom je zavádzanie cieľov v oblasti náborov a povyšovania zamestnancov, ako aj zavádzanie opatrení umožňujúcich zamestnancom získať lepšiu rovnováhu medzi prácou a osobným životom. Údaje však ukazujú, že ženy zastávajú viac ako 50 % (v niektorých prípadoch takmer 90 %) administratívnych pozícií, no sú oveľa menej zastúpené na vedúcich pozíciách. Medzi opatrenia na stieranie takýchto rozdielov patrí napríklad zostavovanie rozpočtu reagujúceho na otázku pohlavia (GRB, gender responsive budgeting), ktoré vkladá dané hľadisko do všetkých fáz rozpočtového cyklu. Toto opatrenie sa snaží predísť vynakladaniu výdavkov, ktoré by nezohľadňovalo otázku pohlavia, ako aj vytvoriť z vládných programov účinnejšie nástroje tým, že rozlišuje rozvrhnutie výdavkov spôsobujúce nerovnováhu pohlaví. Inštitút GRB však zaviedla menej ako polovica krajín OECD.
- **Štáty realizujú verejné obstarávanie strategickejšim spôsobom.** Mnohé krajiny OECD používajú inovatívne nástroje verejného obstarávania, aby dosiahli úspory z rozsahu (napríklad 94 % štátov používa rámcové dohody), reštrukturalizujú nákupné funkcie, konsolidujú svoje nákupy a do procesu obstarávania zapájajú informačné a komunikačné technológie (97 % štátov používa na vyhlasovanie tendrov národný systém elektronického obstarávania). Navyše mnohí členovia OECD nepoužívajú politiky verejného obstarávania len na sledovanie princípu „hodnoty za peniaze“, ale aj na realizáciu iných cieľov, ako je inovácia, udržateľný rast (73 % štátov podporuje ekologické obstarávanie), podpora malých a stredných podnikov (70 % štátov podporuje využívanie takýchto podnikov) a rovnosť šancí v prístupe k ekonomickým príležitostiam.
- **Poskytovanie informácií o majetku a súkromných záujmoch vládnymi činiteľmi zostáva základným nástrojom pre kontrolu konfliktu záujmov.** Takmer všetky štáty vyžadujú od vládných činiteľov zverejňovanie informácií o ich majetku a zdrojoch príjmu. No iba málo štátov vyžaduje poskytovanie informácií o predchádzajúcom zamestnaní a finančných záväzkoch.
- **Otvorené dáta verejnej správy (OGD, Open Government Data) získavajú na dôležitosť ako nástroj verejnej správy.** Iba o málo viac ako polovica krajín OECD disponuje národnou stratégiou na poskytovanie otvorených dát verejnej správy občanom; 16 % krajín naznačuje existenciu samostatných stratégií pre túto oblasť na úrovni jednotlivých príslušných ministerstiev a 28 % krajín disponuje súčasne stratégiami na národnej i nižšej úrovni vládnutia. Iba 4 % členských krajín nemajú k dispozícii žiadnu stratégiu pre oblasť otvorených dát. Medzi kľúčové priority tejto oblasti patrí transparentnosť a otvorenosť, nárast v objeme obchodu v súkromnom sektore a vznik nových obchodných odvetví. Okrem toho krajiny dobre chápu potenciál otvorených dát verejnej správy pre

lepšie poskytovanie verejných služieb; avšak medzi hlavnými prioritami sa neobjavuje ich potenciálny vplyv na zapojenie občanov do verejných diskusií a do procesu rozhodovania.

- **Občania dôverujú využívaným verejným službám viac ako abstraktnému pojmu národnej vlády.** Napriek slabnúcej dôvere vo „vládu“ vyjadrujú občania spokojnosť so službami, ktoré im poskytuje verejná správa. Napríklad 72 % občanov v priemere vyjadrilo svoju dôveru miestnym policajným jednotkám. Takmer rovnaké percento občanov cíti spokojnosť s dostupnosťou kvalitnej zdravotnej starostlivosti a 66 % občanov je spokojných so vzdelávacím systémom a školskými zariadeniami vo svojom meste či okolí. Úroveň spokojnosti zostala v priemere rovnaká počas svetovej finančnej a ekonomickej krízy, ako aj bezprostredne po nej.
- **Vlády v krajinách OECD majú stále väčší záujem poskytovať kvalitné verejné statky a služby širokej škále občanov.** Mnohé štáty prijímajú výkonnostné štandardy pre poskytovanie verejných služieb a zavádzajú do procesu mechanizmy merania a začlenenia spätnej väzby od občanov. Dokument „Meranie výkonnosti verejnej správy“ po prvýkrát porovnáva štyri rozmery kvality služieb – cenovú dostupnosť, ústretovosť, spoľahlivosť a spokojnosť občanov – nielen medzi krajinami, ale taktiež naprieč kľúčovými verejnými službami v oblasti vzdelávania, zdravotnej starostlivosti, justície a daňovej správy.

© OECD

Toto zhrnutie nie je úradným prekladom OECD.

Rozmnožovanie tohto zhrnutia je povolené iba za predpokladu, že bude uvedené autorské právo OECD a názov originálnej publikácie.

Viacjazyčné zhrnutia sú preloženými výňatkami z publikácií OECD, pôvodne uverejnených v anglickom a francúzskom jazyku.

K dispozícii sú bezplatne v on-line kníhkupectve OECD: www.oecd.org/bookshop

Viac informácií získate v Divízii autorských práv a prekladov OECD Riaditeľstva verejných záležitostí a komunikácie: rights@oecd.org , fax: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Navštívte našu webovú lokalitu www.oecd.org/rights

Kompletnú anglickú verziu si môžete prečítať v online knižnici OECD iLibrary!!

© OECD (2013), *Government at a Glance 2013*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/gov_glance-2013-en